

Direkcija pravnih poslova
Ur. broj: 810/ 49 /05-RM-MK
Zagreb, 14. siječanj 2005.

202/2005-01

ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK D.D.
ULICA GRADA VUKOVARA 41
10 000 Z A G R E B

n/p Glavni tajnik banke
gđa. Irena Šunić

PREDMET: Pravno mišljenje o obvezi čuvanja bankovne tajne u odnosu na zahtjev
Istražnog povjerenstva Hrvatskog sabora (čl. 99 Zakona o bankama)
- daje se

Poštovana,

Nastavno na Vaš upit primljen putem faksa dana 12. siječnja 2005. godine, a u svezi
obveze dostave određene dokumentacije Istražnom povjerenstvu Sabora Republike
Hrvatske, očitujemo se kako slijedi:

1. Bankovna tajna regulirana je člancima 98. - 100. Zakona o bankama (NN
84/02)

Sadržaj podataka koji predstavljaju povjerljive podatke kao bankovnu tajnu,
regulirano je člankom 98. Zakona o bankama. Prema navedenoj odredbi svi podaci,
činjenice i okolnosti koje je banka saznala na temelju pružanja usluga klijentima i u
obavljanju poslova s pojedinačnim klijentom predstavljaju bankovnu tajnu. Slijedom
navedene odredbe i sva dokumentacija (npr. ugovori i prepiske s klijentom) nastala u
okviru pružanja usluge banke odnosno bančinog posla s klijentom predstavlja
bankovnu tajnu.

Člankom 99. stavkom 1. Zakona o bankama regulirana je obveza čuvanja bankovne
tajne.

Člankom 99. stavkom 2. Zakona o bankama taksativno su regulirane iznimke od
obveze čuvanja bankovne tajne. Navedena odredba ne predviđa davanje podataka
odnosno dokumentacije zaštićene bankovnom tajnom bilo kojem istražnom organu ili
tijelu bez naloga suda, niti se kao na iznimku od čuvanja tajnosti poziva na drugi
posebni zakon. Navedena odredba, međutim, dopušta davanje trećima onih
podataka za koje je klijent pisanim putem izričito dao suglasnost da se mogu dati
odnosno priopćiti.

Člankom 188. Zakona o bankama regulirana je prekršajna odgovornost banke i odgovorne osobe u banci za povredu obveze čuvanja bankovne tajne.

Slijedom navedenog, iz Zakona o bankama proizlazi da banke bez suglasnosti klijenta istražnom povjerenstvu ne mogu davati podatke i dokumentaciju koji predstavljaju bankovnu tajnu, u konkretnom slučaju bez obzira jesu li ti podaci i dokumentacija u vezi s izdavanjem državnog jamstva ili ne.

2.

Zakonom o istražnim povjerenstvima (NN 24/96), propisano je ovlaštenje istražnih povjerenstava da od svih državnih tijela, ustanova, trgovačkih društava, drugih pravnih osoba i građana zahtijevaju dostavu dokumentacije koja bi mogla biti od značenja za ostvarivanje njihove zadaće (čl. 15 st. 1. Zakona).

Stavkom 2. članka 15. istog Zakona propisana je dužnost "tijela iz stavka 1. članka 15. i građana" da postupaju po zahtjevu istražnih povjerenstava, dok istovremeno stavkom 1. članka 16. propisana dužnost odgovorne osobe u pravnim osobama da svjedoče pred istražnim povjerenstvom ili da istražnom povjerenstvu daju obavijesti o činjenicama koje su joj poznate te da dostavi dokumentaciju koju posjeduje, a stavkom 1. članka 25. kaznena odgovornost odgovorne osobe u pravnoj osobi koja ne dostavi istražnom povjerenstvu svu dokumentaciju koju je isto zatražilo.

Zakonom o istražnom povjerenstvu nisu regulirane iznimke od dužnosti dostave dokumentacije.

3.

Iz navedenih odredbi Zakona o bankama i Zakona o istražnim povjerenstvima može se doći do slijedećih zaključaka:

- a) Nesporno je prema oba citirana zakona da je banka dužna Istražnom povjerenstvu dostaviti onu zatraženu dokumentaciju za čiju dostavu postoji prethodna ili naknadna suglasnost klijenata kojima je banka pružala usluge u okviru koje je dokumentacija nastala;
- b) U odnosu na onu zatraženu dokumentaciju nastalu u okviru bančinog posla s klijentom, a koja dokumentacija se nalazi u javnim registrima (npr. ugovori o zasnivanju hipoteke u korist banke koji se nalaze u zbirci isprava zemljišnoknjižnih sudova), mišljenja smo da bi banka trebala dostaviti takovu dokumentaciju Istražnom povjerenstvu na njegov zahtjev, jer je ista javno dostupna svima, pa dostavom takove dokumentacije ne bi bile povrijeđene obveze banke na davanje odnosno nedavanje podataka niti prema jednom od citiranih zakona;
- c) U odnosu na ostalu dokumentaciju, a obzirom da su Zakon o bankama i Zakon o istražnim povjerenstvima propisi istog ranga, te da niti jedan od njih ne upućuje na moguću prvenstvenu primjenu drugog zakona, moguće je dvojako tumačenje obveze na dostavu dokumentacije iz članka 15. odnosno članka 16. Zakona o istražnim povjerenstvima. Jedno je da se ta obveza odnosi na sve podatke i dokumentaciju, a drugo je da je ta obveza opća tj. da se načelno primjenjuje na dokumentaciju ali da su iz te obveze izuzeti oni podaci i dokumentacija za koju je posebnim zakonom (u konkretnom slučaju Zakonom o bankama kao *lex specialis* i istodobno kao *lex posterior*) propisana obveza čuvanja tajnosti.

Slijedom svega navedenog, sugerirali bismo da sa uočenim problemom, a s obzirom na kaznenu odnosno prekršajnu odgovornost u slučaju nepostupanja po odredbama bilo Zakona o bankama ili Zakona o istražnim povjerenstvima, upoznate Istražno povjerenstvo uz sugestiju da članovi Istražnog povjerenstva (ako to nađu potrebnim) iniciraju davanje vjerodostojnog tumačenja odredbi članaka 15. i 16. Zakona o istražnim povjerenstvima, te uz eventualnu naznaku da bi se tražena dokumentacija trebala nalaziti i kod drugih subjekata koji su sudionici poslova na koje se ista odnosi, a koji su prema Zakonu o istražnim povjerenstvima također dužni postavljati dokumentaciju na zahtjev istražnih povjerenstava, a nisu vezani obvezom čuvanja bankovne tajne.

S poštovanjem,

DIREKCIJA PRAVNIH POSLOVA

DIREKTOR
Matijan Klanac